

Kissingerjev Watergate

V našem listu smo že večkrat izrazili dvome o Kissingerju kot čudodelniku. Njegovo umetno nasmihanje s kazanjem umetnih zob se nam je zdelo še vedno sumljivo, enako kot njegov poklic mešetarja z mirom. Zdaj je sam zelo jasno opravičil te dvome. V dneh, ko je akutno grozila vojna med Grčijo in Turčijo, torej med dvema članicama Severnoatlantske zveze, se ni zganil iz Washingtona, kot tudi ne ob turški invaziji na Ciper in ob širjenju turskega okupacijskega ozemlja. Zadovoljeval se je s telefoniranjem v Atene, naj nova grška demokratična vlada popusti Turkom in tako reši mir. Sicer je znano, da so si Čehi že trikrat na tak način »rešili mir«, leta 1968, vendar si nismo mislili, da je Kissinger tako navdušen za tak recept reševanja miru, kot je zdaj pokazal.

Invazija in okupacija sta očitno tudi za njega vredni obsodbe samo, če ju napravi nasprotnik a sta stvar, nad katero se ni treba razburjati, če ju napravi »prijatelj« ali celo v »našo« korist. In Turki, kot kaže, zasedajo Ciper v ameriško korist, po Kissingerjevem mnenju, kot kaže bodo odstopili Američanom oporišča, katerih ciprski Grki pod Makariosom ali brez njega niso bili pripravljeni odstopiti.

Toda ta Kissingerjev makiavelizem je že dal nekaj grenkih sadov. Južnovzhodno krilo Severnoatlantske zveze je z izstopom Grčije iz tega zaveznitva razpadlo. Odprla se je velika luknja za sovjetsko pronikanje. Zbudilo se je staro sovraštvo med Grki in Turki, ki se ne bo tako hitro poleglo ali celo pozabilo. Okrepil se je sovjetski vpliv v vzhodnem Sredozemlju. Ubit je bil ameriški veleposlanik Davies na Cipru, ki je moral plačati za Kissingerjevo brezbriznost ali kratkovidnost. In ubitih je bilo tudi na tisoče Ciprčanov, okrog 120.000 ljudi pa je ostalo brez doma in brez sredstev za življenje. In k temu je treba prišteti še omajano zaupanje v sposobnost Severnoatlantske zveze, da lahko zavaruje svoje članice pred napadom s katerekoli strani. Kdo se še lahko zanese na prijateljstvo Združenih držav, ko pa ve, da bi ga ob prvi priložnosti izdale, če bi jim račun povedal, da se to ekonomsko ali politično splača? Lahko si predstavljamo, da bi Združene države v primeru kakega napada z vzhoda ali odkod drugod na kakšno članico NATO začele najprej mešetariti z napadavcem, kaj je pripravljen nuditi, da lahko v miru pogolta plen. Tako ameriško-britansko barantanje je šlo svojčas v našo škodo na Tržaškem, Goriškem in Koroškem, zato vemo, kaj pišemo. Moralno kvaliteto tistih, ki vladajo v Washingtonu, je značilno razodelo tudi njihovo nereagiranje na tur-

(Dalje na 8. strani)

JESENI MILIJON BREZPOSELNIH?

Že pred zaključkom počitnic javnih ustanov, to sta parlament in vlada, ter zasebnikov se je v vročini okrog velikega šmarna začela vedno bolj širiti zaskrbljenost o novi, takoimenovani vroči jeseni v Italiji, ki bi prinesla nadaljnje negativne gospodarske in socialne posledice.

Val zaskrbljenosti se je sprožil ob novicah o začasnem odpustu delavcev v večjem številu tovarn. Tako je na primer tovarna gospodinjskih strojev in televizorjev INDESIT napovedala, da bo postavila v dopolnilno blagajno devet tisoč delavcev zaradi zmanjšanja prodaje, zaradi podražitve surovin ter zaradi pomanjkanja kreditov. Podobno iz tovarne FIAT poročajo, da se kopičijo neprodani avtomobili, kar ima negativne posledice ne samo za mehanično industrijo, marveč tudi za druge sektorje, ki so z njo povezani. Po vsej Italiji napovedujejo zmanjšanje delovanja gradbene industrije, ki je trenutno najbolj prizadeta in zaradi kreditnih omejitev.

Minister za delo in socialno skrbstvo Bertoldi je potrdil zaskrbljenost, da bo jeseni že najmanj milijon brezposelnih zaradi omejitev kreditiranja ter zaradi splošne krize, ki je zajela italijansko tržišče po naraščanju cen surovin in blaga široke potrošnje. Omenil je tudi negativne posledice zastoja avtomobilske industrije za druge proizvajalne dejavnosti. Že zdaj se opaža — je nadaljeval minister — zmanjšanje števila zaposlenih v

gradbeništvu, v nekaterih terciarnih dejavnostih ter v obrtništvu. Kaže se pomanjkanje delovnih mest za mlade ljudi, ki iščejo prvo zaposlitev. Slednje vprašanje se utegne še zaostri. Poleg pomanjkanja delovnih mest v Italiji vzbuja zaskrbljenost zastoj zaposlitve italijanskih delavcev v tujini. Če bodo jeseni precej italijanskih delavcev odpustili, se bodo nujno kot brezposelni vrnil v domovino.

Sedaj preživljamo — je opozoril socialistični minister — najbolj dramatične čase po koncu vojne. Ne smemo se igrati z ognjem. Prav tako se ni dovoljeno igrati z vladnimi krizami. Prišli smo do takšnega položaja, da se govori o vladni krizi — ki trenutno nima drugega izhoda kot razpustitev parlamenta — kakor bi se govorilo o navadnih upravnih zadevah. Danes ne živimo v navadnih brezskrbnih razmerah, marveč v zelo resnem položaju. Nujnih in dramatičnih vprašanj države ni mogoče reševati s preosnovo vlade, marveč z močno in odločno politično voljo. Kriza lahko neizbežno nastane zaradi pomanjkanja politične volje. V tem primeru pa bi šlo za popolnoma druge stvari, kot za enostavno preosnovo vlade. Treba bi bilo na novo preučiti strategijo italijanskega delavskega gibanja z vsemi možnimi političnimi, socialnimi in parlamentarnimi posledicami, ki bi jih ta preureditev prinesla. Z drugimi besedami povedano bi bilo treba začeti novo obdobje v političnih odnosih v naši državi, je zaključil Bertoldi.

POSOJILA ITALIJI

O italijanskih gospodarskih težavah je imel zakladni minister Colombo posvete v Bonnu z zahodnonemškim finančnim ministrom Apelom. Dne 30. in 31. avgusta pa bo vrhunski sestanek ministrskih predsednikov Rumorja in Schmidta in sicer verjetno ob Comskem jezeru.

Colombo je povedal, da je zahodnonemška vlada pohvalila protiinflacijske ukrepe, katere je bila sprejela italijanska vlada. Zahodna Nemčija je menda pripravljena sodelovati pri posojilu, katero naj bi Italiji dala Evropska gospodarska skupnost, in poleg tega naj bi dala še dodatno podporo na dvostranski osnovi med obema državama. Uradno zanikajo, da so že govorili o vsotah, a tisk piše o dveh posojilih približno po tri tisoč milijard lir; prvo od Evropske gospodarske skupnosti in drugo od same Zahodne Nemčije.

S tem denarjem naj bi italijanska vlada zmanjšala primanjkljaj v plačilni bilanci s tujino, ki je predvsem posledica uvoza pe-

troleja, ter naj bi povečala naložbe v proizvodnih sektorjih.

Italijanski predstavnik v izvršnem odboru Evropske gospodarske skupnosti Spinelli je dejal, da še ni prišlo do pravih pogajanj o posojilih. V pričakovanju morebitnega posojila pa je Evropska gospodarska skupnost priporočila Italiji, naj sprejme varčevalne ukrepe ter je nujno tudi povečanje davkov. Če bo Skupnost dala Italiji posojilo — pravi Spinelli — bo obenem zahtevala, da Italija prevzame določene obveznosti v gospodarstvu na splošno in v kmetijstvu. Povečati je treba proizvodnjo električnega toka, posodobiti železnice in drugo prevozno infrastrukturo, urediti je treba telekomunikacije in pošto, sprejeti pobude za gradnjo ljudskih stanovanj ter odpraviti primanjkljaj v državnem proračunu.

V bistvu — je zaključil Spinelli — bo morala Italija dati natančna jamstva, da posojila Evropske gospodarske skupnosti ne bo zapravila v klientelistične namene.

RADIO TRST A

:: NEDELJA, 1. septembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 J. Brahms: Sonata št. 1. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Monika potuje na Madagaskar«. Napisal Maks Metzger. Prevod Fran Žgur. Dramatizacija: Zora Piščanc. II. del. Režija: Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in mlado v zabavni glasbi. 13.00 Karakteristični ansambli. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Prekinjen razgovor«. Igra, napisal Ennio Flaiano. Prevedel: Aleksej Pregarc. RO. Režija: Jože Peterlin. 17.15 Plesna glasba. 18.00 Šport in glasba. 19.00 Znani motivi. 13.30 Sodobni sound. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.30 Ritmične figure.

:: PONEDELJEK, 2. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 11.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Album Čajkovskega. Suita št. 3 v g duru. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Tolminski upor v dokumentih goriškega arhiva — Basist Dragiša Ognjanovič in pianistka Gita Mally izvaja samospeve Josipa Pavčiča, Josipa Michla, Marijana Lipovška, Emila Adamiča in Slavka Osterca - Grbčevi zapisi ljudskih pesmi - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Klasiki lahke glasbe.

:: TOREK, 3. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Medigra za brenkala. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Stravinsky: Zgodba o vojaku. 19.00 Trst v prozi Borisa Pahorja: »Barkovljanski tramvaj«. 19.15 Za najmlajše: Tisoč in ena noč: »Zgodba o zavistnih sestrah«. Dramatizirala Desa Kraševc. 20.00 Šport. 20.35 Ch. Gounod: Faust, opera. 21.55 Nežno in tiho.

:: SREDA, 4. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Sopranistka Joan Logue, pianist Fred Došek, violinist Wilhelm Friedrich Waltz, violinist Baldur Pollich, violončelist Hans Peter Jann, pri sintetizatorju Carlo de Incontrera. 18.55 Formula 1: Pevec in orkester. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Samo Hubad. Sodeluje pianistka Dubravka Tomšič. V odmoru (21.05) Za vašo knjižno polico. 21.50 Motivi iz filmov in glasbenih komedij.

:: ČETRTEK, 5. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 V ljudskem tonu. E. Grieg: 4 norveški plesi, op. 35; I. Strawinsky: ivotba, ruske koreografske slike. 19.10 Svetovni popotniki: »Na plovbi v Magellanesom« (Franc Jeza). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 »Komisar Tabernik in lepa Venera« Radijska detektivka, napisala Zora Saksida. RO. Režija: Jože Peterlin. 21.35 Skladbe davnih dob. 21.50 Južnoameriški ritmi.

:: PETEK, 6. septembra 1974, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavce. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Trio di Trieste. Beethoven: Trio v duru. 19.10 Na počitnice. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. Vodita Milan Sachs in Stanko Šimunič. 21.30 V plesnem koraku.

:: SOBOTA, 7. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 B. Bjelinski: Sonata za klarinet in klavir; klarinetist Josip Tonžetič, pianistka Ljerka Bjelinski, baritonist Vladimir Ruždjak. 18.55 Glasbena zlepljenka. 19.10 Mala enciklopedija dovtipov. 19.25 Zborovsko petje. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Danes grofje Celjski in nikdar več«. Napisala Anne Wambrechtsammer. Prevod: Niko Kuret. Dramatizacija in režija: Balbina Baranovič Batelino. 2. del. RO. 21.20 Orkester F. Pourcella. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Kvartet F. Vallisnerija.

Nova država v Afriki

V Afriki nastajajo nove države, kot bi stresal kdo zrele hruške z drevesa. Te dni je izročila Portugalska oblast v svoji dosedanji koloniji Gvineji predstavnikom tamkajšnjega osvobodilnega gibanja in trenutno Portugalci evakuirajo svoje čete od tam. Zaenkrat bo ostalo v Gvineji le manjše število portugalskega vojaštva za vzdrževanje reda in miru ter za zaščito portugalskih predstavnikov, dokler ne bo dokončan prehod na domačine.

Dosedanja portugalska Gvineja, ki bo imela kot država ime Gvineja-Bissau (Bissau se imenuje glasno vesto), da se bo razlikovala od druge afriške države Gvineja, meri 36.125 kv. kilometrov, in ima komaj malo več kot pol milijona prebivalcev, po večini črncev in mulatov. Gvinejsko-bissauskega naroda pa ni, če ga ne bo s časom ustvarila nova država. Prebivalstvo sestavlja namreč več plemen, ki govorijo različne jezike sudanske jezikovne skupine. Pleme Balantas šteje 160 tisoč ljudi, Fulas 108.000, Manjacos 64.000, Papeis 26.000 itd. Uradni jezik je portugalsčina in bo verjetno ostala tudi zanaprej, ker je to edini jezik (poleg kreolske portugalsčine, t.j. primitivne portugalsčine mešanice z domačinskimi izrazi), ki povezuje omenjena plemena. Seveda se zna s časom zgoditi, da bo katero od omenjenih plemen vsiljevalo svojo hegemonijo drugim in s tem tu-

di svoj jezik, kot se to dogaja v mnogih drugih afriških državah.

Glavno mesto Bissau ima nekaj nad 25.000 prebivalcev. Drugo večje mesto je Bolana na otoku istega imena, ki ima 4000 prebivalcev. Večina prebivalstva je poganska (60 odst.), ostali so mohamedanci (30 odst.). Kakih 10 odst. je kristjanov, od tega 34.000 katoličanov. Glavne gospodarske panoge so pobiranje kokosovih orehov, obiranje oreškov (ameriški lešniki), manika, naravni gumi, les in živinoreja (245.000 glav goveje živine, 62.000 ovc, 172.000 koz, 107.000 svinj in 3000 oslov, v kolikor ni bilo marsikaj od tega v gverilski vojni zadnjih let uničeno. Pri vsem tem je leta 1969 znašala vrednost izvoza skoro 19 milijard lir, kar ni niti malo za tako primitivno gospodarstvo. Seveda pa je znašala vrednost uvoza skoro petkrat več, ker mora Gvineja-Bissau uvažati skoro vse razen oreškov in koz. O industriji ni govora, električne energije pa so producirali leta 1969 okrog 9.364.000 kilovatnih ur. Zmogljivost elektrarn je znašala 5808 kilovatov. Železnic ni, letališče je samo v Bissauu. Kljub tem strašnim gospodarskim problemom in hudi pasivnosti trgovinske bilance se gvinejski črnci in mulati le niso odrekli neodvisnosti, ampak so se zanjo borili in si jo tudi priborili kot prva izmed portugalskih kolonij v Afriki.

Fe. Mi.

Mihec in Jakec se menita od zajcov in lovcov

— Se spouneš Mihec, kako se je oblast prpraulala na Veliki šmaren?

— Ke se ne bom spoune, sej ni tolko cajta od tega! Za vsak praznik je dosti skrbi zastran avtomobilistov; de se ne bi aden družga povozili, de se ne bi zaleteli v kašen drev jn vse sorte. Jn večji ku je praznik, več ledi se voze po cestah jn več skrbi je.

— Jn se spouneš, kej je vse oblast nardila?

— Se zna, de se. Se je prpraula ku na vojsko. An par dni prej so povedali, de bojo povsod patrulje od policije jn karabinjerjev, de bojo u službi jn rihtali promet vse guardje de radičo, de bojo kontrolirali promet helikopterji, de bojo patrulje povezane med sabo po radji, de bojo mobilizirani gasilci, de bopo po cestah vsako tolko čakali avti od Rdečka Križa, de če se kej zgodi, je treba telefonirat na tu jn tu številko jn vse sorte. Ti rečem: ku de be se prpraulali na vojsko.

— Ja, velika reč. Ma je že u tradiciji, da praznik ni praznik, če ni nekej mrtveh jn ranjenih. Al taku, al taku. Postaumo reč, u starih cajteh so se za praznike fantje naprej napili jn pole so se stepli. Kašen je potegnu nužeč jn taku je biu zmiram kašen mrtev, nekej pej ranjenih al potoučenih. Se zna, tu so bli bol primitivni časi. Danes je tehnika bol naprej jn jemamo avtomobile. Ma rezultati so glih tisti.

— Ma si slišau? Zdej jemamo še an problem zatu ke se je začela lovška sezona. Pa-

sano nedelo je biu prvi dan jn je že pet mrtveh.

— Zajcov?

— Kašneh zajcov! Lovcov, lovcov. So se nečko med sabo. Kej češ: tičov zmanjava, zajcov zmanjava, lovcev je pej ku listja jn trave. Jn taku, kadar jemajo pušo u rokah, nečko strelajo. Zastran konkurence. Jn pole, bet lovc, je nobel.

— Ma de so se prou med sabo?

— Prouzaprou ne vsi. Dva sta umrla od infarta. Kumej je aden poču anga zajca, mu je pršlo slabo jn je šou. Morbet od žalosti. Aden je anga lovca ustrelu, zatu ke je mislu, de je fazan.

— Ja, ja, kadar je dosti lovcov, po gozdech vse miga. Jn vsak lovc misle, de če kej miga, de je gvišno kašna žvau. Jn nečko strelja.

— Ma je blo tudi nekej ranjenih. Narveč ses tistmi šibrani, ke streljajo tiče. Anga so ses šibrani prou ubili, anga kmeta, ke je delau na pulji, so pej ranli. Prfina dva zaljubljenca so preresetali ses šibrani, ke je spet an lovc mislu, de je kašen ptič.

— Ma mogoče so bli tudi kašni taki, ke so poslušali tisti internacionalen komite pruti lovcam, ke so ga nardili tam u Torini. Tisti so dali ven ku an proglas de je treba preganjat lovce jn brant naravo jn žvali. Mogoče je tudi kašen, iz samga navdušenja, de bo branu naravo, začnu na lovce kar streljat. Dandanes je vse mogoče.

— Ma sej prouzaprou žvali niso zleht. Žvali ubivajo druge žvali samo kadar so lačne. Človek pej za kratek čas jn tudi kadar je set.

— Čuj, Buhvej kej mislejo žvali od nas?

— Ma, jest rečem, de neč dobrega.

Nevarno naraščanje prebivalstva

Vsako sekundo se na svetu rodijo štirje ljudje, umre pa samo dva, se pravi, da se bo čez kakih trideset let število ljudi na svetu podvojilo. V luči tega dejstva se je pred dnevi pričela pod pokroviteljstvom Organizacije združenih narodov v romunskem glavnom mestu Bukarešti prva mednarodna konferenca o demografskem naraščanju. Približno 5.000 delegatov iz 148 držav je najprej pozdravil tajnik OZN Waldheim, ki je v svojem nagovoru omenil zgornji podatek in opozoril na izredno važnost tega zasedanja, saj je od pravočasne in pravilno usmerjene politike posameznih držav odvisno, kako se bo razvijalo življenje na našem planetu v prihodnjih desetletjih.

Vsekakor je razveseljivo, da se je glavna mednarodna politična organizacija tako resno lotila omenjenega problema, saj ne sme biti nikomur na svetu vseeno, kako se bo prihodnje življenje človeškega rodu razvijalo in v kakšnih življenjskih razmerah bodo morali živeti prihodnji rodovi. Medtem ko se je človek naučil urejevati, preračunati in planirati svoje vsakdanje potrebe, je pa vse pomembnejši in usodnejši problem gostote človeštva ostajal v ozadju. Že zato je treba bukareško konferenco o demografiji z veseljem pozdraviti.

Na drugi strani pa ni dovolj, da politični predstavniki med seboj razpravljajo in primerjajo razne podatke. Potrebno je, da se vsi ljudje, vsak posameznik sooča s temi problemi in da se zaveda tudi svoje odgovornosti pred prihodnjimi rodovi. Ni vseeno in ne sme nam biti vseeno, kako živijo že dandanes ljudje po drugih deželah in celinah, saj smo v dobri meri tudi mi sami krivi za njihovo podhranjenost, za njihovo lakoto in za njihovo umiranje s svojim potrošniškim egoizmom, s svojo slo po bogastvu in s svojim nezmernim življenjem.

Zaradi nesmotrne razdelitve dobrin in zaradi industrijsko vedno bolj razvitih držav sta že danes dve tretjini človeštva obsojenih na lakoto. Težnja je, da se število prebivalstva vedno bolj veča istočasno pa se krči energetsko in prehranjevalno bogastvo zemlje. Pri tem pa ne napravimo ničesar, da bi ta kritični proces zaustavili ali vsaj omilili. Nasprotno! Tako imenovane razvite države težijo po še večjih industrijskih in ekonomskih uspehih, medtem pa je za nerazvite države značilno, da vztrajajo pri svojem neurejenem demografskem večanju in tako zapadajo v vse večjo revščino. Ceausescu je v svojem uvodnem govoru zato pravilno opozoril, da je pri reševanju demografskega problema treba ukrepati v dve smeri. Bogate države se morajo zavedati svoje odgovornosti do vsega človeštva in zato nimajo pravice trošiti tako velikih vsot denarja za oboroževanje in za atomsko orožje. Prav tako pa nimajo nerazvite države pravice neodgovorno in nevarno večati človeškega rodu. O vseh teh stvareh bodo govorili v Bukarešti v prihodnjih dneh, seveda ob upoštevanju suverenosti in ob vzajemnem spoštovanju posameznih držav.

Že od vsega začetka pa se je pokazalo, da bo diskusija med raznimi delegati precej napeta in težka. Glavna sporna točka bo verjetno prav problem urejevanja rojstev. Tiste države, ki so še vedno močno pod vplivom katoliške Cerkve, zlasti v južni Ame-

riki, se ne bodo sprijaznile z nujnostjo načrtovanja rojstev in z demografsko propagando.

Kdor ima pravo vest in kolikor toliko zdrav razum se mora taki ureditvi sveta upreti in upreti se mora vsem tistim, ki se za tako ureditev zavzemajo ali še slabše, ki so s svojo zgrešeno politiko pripeljali človeštvo na rob prepada. Zato je povsem razumljivo, zakaj se tudi znotraj rimske Cerkve večina zavzema za večjo socializacijo, za bolj pravično družbeno ureditev, za novo družbeno ravnovesje, ki ga je treba začeti uresničevati že v samem cerkvenem občestvu, če naj lepe besede niso samo pesek v oči. In zato je tudi razumljivo, zakaj se vedno več ljudi zavzema za večjo socializacijo tudi na političnem področju. Nekateri hočejo prikazati težnjo k levo usmedjenim političnim izbiram kot modo sedanjega trenutka ali kot izigravanje določenih političnih strank. Dogodki okrog zadnjega referendumu so pa dovolj jasno pokazali, da je večina ljudi razumela nujnost drugačne ureditve današnje družbe, zato da bo jutrišnje življenje bolje urejeno kot to, ki ga živimo danes. In zdaj je odvisno od raznih političnih, družbenih in kulturnih organizacij na mednarodni in na krajevni ravni, kakor bodo znale razumeti to novo zgodovinsko zahtevo in kako bodo znale usmeriti svoje delo in svoje napore v to smer, v smer tiste socializacije, o kateri je govoril tudi zadnji vatikanski zbor in ki je v Kristusu imel svojega zelo radikalnega zagovornika.

Ker se moramo tudi Slovenci kot narod in kot narodna manjšina v zamejstvu soočati s to stvarnostjo, ni vseeno, kako nanjo reagiramo. Pri nas se problem natalitete ne postavlja v tako dramatični luči kot v nerazvitih predelih sveta ali tudi v južnih predelih Italije ali Jugoslavije. Toda naša dolžnost je, da imamo te obče težave vedno pred očmi in da sodelujemo pri njihovem reševanju. Zanimarjati ali odklanjati diskusijo o razporoki, o načrtovanju rojstev, o splavu je vsaj neodgovorno če ne že krivično dejanje do vseh tistih soljudi, ki zaradi teh naših egoističnih socialnih pogledov trpijo in umirajo po raznih delih sveta. Če bo bukareška konferenca opozorila na te nečloveške razmere in na našo neodgovorno zadržanje in če bo dala povod za postopno reševanje teh težav, bo vsekakor opravila veliko delo. Naša želja je, da bi ji to uspelo in naša naloga bo, da bomo v svojem okolju na pravično reševanje teh bivanjskih problemov pogosto opozarjali.

i. t.

—o—

VITALNI HLAVATY

Robert Hlavaty razstavlja svoje lepe akvarele v dvorani hotela »Maestoso« v Lipici. Večino izmed 26 razstavljenih akvarelov je naslikal zadnji čas. Kljub letom je naš umetnik še zelo čil in je zadnji čas kot umetnik kar »eksploziral«. Zdaj, ko je v pokoju, ima tudi več časa za to. Prej sta mu jemala zobozdravniški poklic in delno tudi javna dejavnost veliko časa.

Razstavil je akvarele z zimskimi in jesenskimi kraškimi motivi, ki jih najrajši slika, pa tudi nekaj pomladanskih in poletnih krajin ter marin. Želimo mu še mnoga leta plodne umetniške dejavnosti.

MNENJA

Igor Tuta

Najprej od dialoga

Med tolikimi temami, ki so pretresale letošnje kratke in negotove poletne počitnice gre vsekakor omeniti živahno diskusijo po časopisju med raznimi bolj ali manj vidnimi političnimi predstavniki o novih poteh vladne politike. Pomenljiv izid ljudskega glasovanja, kjer je večinska stranka bila na strani poraženih, zanimivi izidi sardinskih volitev z močno uveljavitvijo levih političsil, nepomemben sestanek demokrščanskega vodstva v začetku julija, izredno naraščanje cen, kompromis z opozicijo glede znanih vladnih ukrepov, vrsta krvavih atentatov in odkritja o napakah državne obveščevalne službe so dovolj prepričljivi razlogi za živahno izmenjavo mnenj o tem, kaj je v državi novega, kako se je lice italijanskega naroda v zadnjih letih preoblikovalo in katera spremembe na socialni, gospodarski in politični ravni so najnujnejše, zato da bi se Italija ne oddaljila od držav evropske skupnosti in zašla med nerazvite države.

Razumljivo je tudi, da je med raznimi argumenti najbolj važen in najbolj zanimiv politični aspekt sedanje italijanske stvarnosti. Državljeni se namreč prav dobro zavedajo, da je imela vlada in še posebej večinska stranka vse možnosti, da bi, recimo, takoj na začetku zatrla nastanek prevratniške črne mreže. Namesto tega pa je Krščanska demokracija v tem času kovala svoj politični kapital z zgrešeno in nesmiselno teorijo o nasprotujočih si skrajnostih. Danes tudi notr. minister Taviani priznava to bistveno napako KD, napako, ki jo je tudi sam zagrešil kot odgovorni minister za red v državi. In vendar bo Taviani ostal na svojem mestu, kot da se ni nič zgodilo.

Prva napaka političnih krogov je prav ta, da so na oblasti vedno isti ljudje, tudi če so dokazane njih krivde. Druga nevarnost za vladno politiko je pomanjkanje kakršnekoli vladne alternative Krščanski demokraciji. Trideset let oblasti ji je močno izpodjedlo njeno ideološko strukturo in omajalo zdravo notranjo dialektiko med strujami. Ostane ji le še klientelizem in parazitizem državniškega aparata. Ta osnova pa za stranko ni ne koristna, ne perspektivna. Saj se ji produktivni del prebivalstva začinja vedno bolj odmikati. Odtod tudi njeni volilni neuspehi in odtod tudi nezaupanje sedanji vladni obliki leve sredine. Zlasti ob sedanji družbeni in gospodarski krizi državljeni zahtevajo večjih gotovosti za ohranitev delovnega mesta in za protikonjunkturke ukrepe. Vladna koalicija leve sredine jim tega s svojimi notranjimi spori in upravno negotovostjo ne more nuditi. Zato nekateri trdijo, da je taka oblika vladne koalicije že preživela in da je treba iskati novih oblik. Ker na desnici ni resnih političnih formacij in še posebno ker desnica nima podpore ljudskih mas, se vladna večina lahko odpre samo proti levi, naveže stik z delavskim razredom in prične resno politično konfrontacijo s komunistično partijo.

In prav ob tej politični možnosti se v zadnjem času zelo veliko razpravlja. Politični realisti so uvideli, da pri vseh važnih skle-

(Dalje na 5. strani)

Kaj je z regulacijskim načrtom v Nabrežini?

Po devinsko-nabrežinski občini se v zadnjem času veliko govori o novem regulacijskem načrtu, ki ga pripravlja občinska uprava. Vprašanje ni novo, kajti potrebo po spremembi sedanjega regulacijskega načrta priznavajo občinski upravitelji in jo osebno čuti marsikateri občan, ki bi si rad sezidal na lastni zemlji dom, a ga ne more, ker tako določa urbanistični načrt. Občinska uprava je poverila nalogo za sestavo sprememb sedanjega regulacijskega načrta arhitektom Jagodicu, Semeraniju in Celliju. Tehniki so s pomočjo posebne svetovalske komisije občinskega sveta izvedli vrsto posvetovanj s predstavniki s sindikalnih, kulturnih in drugih organizacij, ki delujejo na področju občine, ter predložili občinski upravi rezultate svojega dela.

O tem važnem vprašanju je župan Legiša poročal na izredni seji občinskega sveta, ki je bila konec prejšnjega meseca. Seja je bila tedaj prekinjena, kajti posamezne svetovalske skupine so hotele podrobneje in natančneje proučiti celotno problematiko. Ker so bile ta mesec počitnice, se občinski svet ni sestal in predvidevajo, da bo prihodnja seja v prvi polovici septembra.

Župan je na zadnji seji obrazložil spremembe regulacijskega načrta, kakor so jih pripravili arhitekti, hkrati pa je podal nekatere pripombe občinskega odbora, pri čemer je poudaril, da so bile te pripombe že predmet razprave z omenjenimi urbanisti, ki so jih večinoma zavrnil.

Občinski odbor predvsem meni, da arhitekti niso zadovoljivo rešili vprašanja nadaljnega urbanističnega in torej tudi gospodarskega ter socialnega vprašanja kraških vasi, kot so Medja vas, Cerovlje, Mavhinje, Prečnik, Praprot, Šempolaj in Trnovca, za katere je posebna svetovalska komisija soglasno sprejela načelo, naj se določi takšen in tolikšen urbanistični razvoj, kot ustreza naravnim potrebam domačega prebivalstva. Občinska uprava namreč nikakor ne sprejema stališče, naj se naše kraške vasi postopno spremenijo v muzej, pri čemer obstaja resna nevarnost, da postanejo stari kraški domovi last bogatih meščanov, medtem ko bi bila mladina prisiljena poiskati si stanovanje v mestu — kot se žal že dogaja — ali v stanovanjskih blokkih v Sosljanu. To ni pravično in ni naravno, zlasti če pomislimo, da ima marsikdo možnost, da si postavi lasten dom na svoji zemlji, v neposredni bližini rojstne vasi. To je eden glavnih kamnov spotike med občinskim odborom in tudi ogromno večino občinskega sveta ter med omenjenimi arhitekti, čeprav se vsi dobro zavedajo, da obstaja nevarnost prodajanja zemlje tujcem, če se zazidalno zemljišče povsem sprosti.

Drugo sporno vprašanje, o čemer je govoril župan Legiša, je predlog, da se celotno ozemlje, ki se razprostira med Devinom in Sosljanom, in sicer med avtocesto ter državno cesto št. 14, določi za pretežno turistično dejavnost, vendar bi se po mnenju arhitektov smela tudi zidati tudi zasebna stanovanja (25 odstotkov posamezne investicije). Če pa še upoštevamo, da prihajajo na tem področju v poštev za gradnjo le površine najmanj 20 tisoč kvadratnih metrov, ugoto-

vimo, da bi tu lahko gradila le velika zavarovalna družba, ki je v zadnjih letih postala lastnica celotnega področja med Devinom in Sosljanom.

Tretje sporno vprašanje je lokacija tako imenovanega trgovinskega središča, ki ga urbanisti predlagajo v Sosljanu med pokrajinsko cesto in avtocesto, medtem ko občinski odbor ni preveč navdušen za to izbiro, ker meni, da bi bilo bolje to področje določiti za urbanistične potrebe Sosljana, ki jih arhitekti predvidevajo med železnico in avtocesto nad Sosljanom.

Kar zadeva ovrednotenje obale trdi občinska uprava, da bi bilo potrebno nekoliko omejiti predvideno turistično valorizacijo zaliva, da se ohrani zeleno področje, ter predvidevati boljše izkoriščanje nabrežinskega Brega v okolju primerne turistične namene, seveda brez možnosti zidanja stanovanjskih hiš ali celo blokov. Enako velja tudi za obalo med Devinom in Ribiškim naseljem.

V svojem poročilu je župan končno omejnili vprašanje gradnje zavoda združenega sveta, za katerega je bila izbrana druga lokacija, in sicer med Devinom in Ribiškim naseljem, česar tudi niso upoštevali sestavljalci novega regulacijskega načrta. Dr. Legiša je opozoril na kočljivost celotne problematike in izrazil željo, da novi urbanistični načrt ne bi bil izraz volje te ali one stranke, večine ali opozicije, ampak instrument, ki bi najbolje ustrežal koristim in potrebam prebivalstva celotne občine.

IZLET KMEČKE ZVEZE V PREKMURJE

Kmečka zveza prireja tudi letos tradicionalni poučno-turistični izlet za svoje člane. V soboto, 21. in nedeljo, 22. septembra se bodo odpravili kmetje s Tržaškega v Prekmurje. Prvi dan bo kosilo v Mariboru, nato ogled zravnilišča v Radencih, obisk vinske zadružne kleti v Kapeli ali Zgornji Radgoni ter Murske Sobote. Večerja in prenočitev bo v Ptuj. V nedeljo bodo izletniki obiskali kmetijski obrat, potem v Kumrovcu rojstno hišo predsednika Jugoslavije Tita, nato bo kosilo v Atomskih toplicah, nakar bo povratek skozi Celje in Ljubljano, z večerjo pri Planini.

Vpisovanje sprejemajo uradi Kmečke zveze do 9. septembra, vsak dan od 8. do 14. ure, ob četrtkih pa od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

POPRAVNI IZPITI NA PREŠERNOVEM LICEJU

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja »France Prešeren« v Trstu, ul. Guardiella 13/1, sporoča, da se začnejo popravni izpiti dne 5. septembra. Razpored pismenih in ustnih izpitov je na oglasni deski na znanstvenem liceju.

SKORAJŠNJE OKREVANJE!

G. župnik Vili Žerjal na Opčinah se zdravi v bolnišnici. Farani in vsi njegovi znanci in prijatelji mu iz srca želijo skorajšnje okrevanje in vrnitev na Opčine. Začasno ga nadomestuje gospod Stuhec iz Marijanišča.

ČESTITAMO!

V družini gospe Matejke in Marija Maverja, znanega našega kulturnega delavca, se je sestrici Marici in bratu Andreju pridružil še krepak novorojenček Martin.

Srečnim staršem prav iz srca čestitajo vsi znanci in prijatelji z željami, da bi se Martin lepo razvijal v zdravju in v veselje vsej družini!

3. Mednarodni mladinski seminar Alpe - Jadran

Od 16. do 21. t.m. so se predstavniki mladinskih organizacij iz Slovenije, Koroške in Furlanije - Julijske krajine srečali v Kranjski gori na 3. mednarodnem mladinskem seminarju Alpe - Jadran, ki ga je letos organizirala Zveza mladine Slovenije s sodelovanjem koroškega mladinskega sekretariata in odborništva za šolstvo in kulturne dejavnosti iz naše dežele.

Seminar Alpe - Jadran je prav gotovo pobuda, ki jo je treba pozdraviti. Mimo vsake retorike, ki je na takih srečanjih sicer pogosta, lahko rečemo, da seminar kot druge podobne prireditve odraža neko novo realnost v odnosih med narodi, ki živijo na tem križišču Evrope. Toda vse to v določenih mejah: že sam položaj manjšin v prostoru Alpe-Jadran, ki je nedvomno verodostojen termometer temperature zблиževanja in spoštovanja, nam ne dopušča, da bi si delali prevelikih utvar. Poleg teh moramo omeniti tudi meje, ki jih ima seminar kot tak v njegovi sedanji obliki in ki so se pokazale jasno prav letos, ob njegovi tretji ponovitvi. Že sama struktura seminarja je neustrezna predvsem zaradi kriterija, po katerem so bile doslej sestavljene delegacije iz treh sosednjih dežel. Prisotnost v delegacijah predstavnikov najrazličnejših organizacij, od športnih do političnih in od počitniških do kulturnih onemogoča enotno in resno delo. Že-

leti je, da bi se s sedanjega seminarja razvilo več samostojnih iniciativ, ki bi vzpostavile sodelovanje na vsakem področju mladinskega udejstvovanja posebej. To je pogoj, da sploh pride do enotne govornice in s tem do uspešnega dela.

V svoji sedanji obliki je seminar kvečjemu lahko posvečen spoznavanju različnih realnosti, v katerih živi mladina v območju Alpe-Jadran. In prav to je bil program letošnjega seminarja. Na njem so se vrstila predavanja o jugoslovanskem družbeno-političnem sistemu, o jugoslovanski zunanji politiki, o mladini in mladinskih organizacijah v Jugoslaviji. Koroška delegacija je predstavila poročilo o stanovanjski politiki na Koroškem, medtem ko so člani delegacije iz naše dežele v dnevju, ki je bil namenjen za njihovo seminarsko delo, dokaj neenotno nastopali in govorili o mladinskih organizacijah v Furlaniji - Julijski krajini ter o možnostih sodelovanja. En popoldan je bil posvečen vprašanju manjšinskega šolstva. O zgodovinskem razvoju, o sedanjem položaju in problemih slovenskega šolstva v Italiji sta govorila Martin Breclj, ki je zastopal mladinsko komisijo Slovenske skupnosti, in Dušan Udovič, ki se je udeležil seminarja kot predstavnik Slovenske kulturno-gospodarske zveze.

Prosvetno delovanje na Goriškem

Ob koncu poletja moramo z zadovoljstvom ugotoviti, da so se različna prosvetna društva požrtvovalno izkazala v vsakovrstni prireditvi in nastopi. To velja še posebej za goriško okolico, zlasti za briški del od Soče do Števerjana.

Obe števerjanski prosvetni društvi sta organizirali tri večje zabavno - kulturne prireditve ob res številni udeležbi gostov.

Prav tako je tudi mladina iz Pevme pripravila ob domačem farnem prazniku nad vse pričakovano dobro uspelo veselico in kulturno zabavo.

Od prejšnjega petka do ponedeljka so se pa izkazali fantje in dekleta z Oslavja.

Pod okriljem že pred sedemdesetimi leti ustanovljenega društva »Naš prapor«, ki združuje mladino z Oslavja, Pevme in Štmarra in je začela lani znova delovati, so priredili na hladni višini, imenovani »Na Borjaču« živahno in pestro ljudsko veselico, ki je privabila na stotine mladih in starih.

V celotnem sporedu so se prepletale domače in umetne pesmi z glasbo, folklornimi nastopi in plesi ter z moderno ritmično gimnastiko.

Vsak večer je bil na sporedu tudi zabavni del s plesom in šaljivimi tekmami ob res dobri kapljici in izbranem prigrizku.

Pohvaliti je treba prireditelje vseh teh ljudskih in društvenih srečanj, da se ne omejujejo kot pred leti samo na kake večdnevne plesne »šagre«, kjer so divjali tudi kaki nepovabljeni pritepenci, ampak so ubrali tudi nove smeri, ustrezne novim časom in tudi splošni ljudski izobrazbi.

Zabavni del sporedu seveda mora biti in tudi ostati v primerni obliki. K temu pa je treba dodati tudi prosvetne in izobraže-

valne točke sporeda v pesmi, glasbi, folklori, v ritmični in športni gimnastiki, v nekdanjih ljudskih plesnih izražanjih ter tako prikazati gledavcem, in poslušavcem zanimive utripe naših običajev in tudi starožitnosti.

Zato je tudi bila zadnja poletna briška prireditev vseč mladim in starim.

—o—

OTROŠKI VRTCI

S prvim oktobrom se bo že začelo poučevanje v državnih otroških vrtcih na Goriškem. Vseh vrtcev po posameznih sekcijah bo edenindvajset, italijanskih in slovenskih. Vsi so pod upravo Šolskega skrbništva.

Ob tej priložnosti ponovno opozarjamo starše slovenskih družin, naj svoje otroke začnejo že ob začetku šolskega leta pošiljati v slovenske vrtce. V Gorici jih imamo tri in ne drži noben pravi izgovor, da bi jih ne vodili tja, kamor po naravnem in božjem zakonu spadajo.

VPISOVANJE

Slovenski dijaški dom v Gorici, ul. Montesanto 84, tel. 83495 javlja, da je odprto vpisovanje v zavod za šolsko leto.

Prošnje sprejema tajništvo Doma vsak delavnik od 10. do 12. ure. Tam dobite tudi vsa potrebna pojasnila.

NAPREJ OD DIALOGA

(Nadaljevanje s 3. strani)

pih dejansko že dalj časa sodeluje tudi leva opozicija, predvsem zaradi svoje pripravljenosti in množičnosti. Nujno je torej, da si tudi pred javnostjo prevzame svoje odgovornosti. Vsi predsodki ideološke narave so pred težkimi problemi, ki nas čakajo, le neodgovoren rekvizit iz preteklosti. S tem hočem reči, da izhod iz sedanje politično-gospodarske krize v Italiji ne more biti le v vladnih formulah, ampak mora temeljiti na resnem in praktičnem sodelovanju predstavnikov vseh produktivnih družbenih plasti. In delavski razred je prav eden izmed teh. Vladna kriza se zato ne bo rešila z zgodovinskim kompromisom, naprednimi ravnovesji in z dialogom z opozicijo, ampak je korak naprej od teh bolj ali manj posrečenih teorij. V prihodnjih mesecih se bo pokazalo, če obstaja politična volja za tako rešitev, prihodnje upravne volitve pa bodo preizkusni kamen za tako ali drugačno politično izbiro.

—o—

ŠOLSKA OBVESTILA

Ravnateljstvo državnega učiteljskega »Simon Gregorčič« s slovenskim učnim jezikom v Gorici sporoča, da se bodo popravni izpiti začeli dne 5. septembra 1974 ob 8.30 z nalogo iz italijanščine. Ostali spored izpitov je na ogled na oglasni deski učiteljskega.

Stalno slovensko gledališče v letošnji sezoni

V ponedeljek, 25. t.m. se je sestal upravni svet Stalnega slovenskega gledališča. Na dnevnem redu so bila razna vprašanja upravnega in političnega značaja, ki zadevajo kritično stanje uprave. Upravni svet je tudi razpravljal o umetniškem programu dela za sezono 1974-75.

Vsi napor, vneseni v akcijo za priznanje javnopravnega statusa s strani rimskih oblasti, še niso obrodili konkretnih rezultatov. Vendar se je z vseh strani, tudi ministrstva za zunanje zadeve, pokazala politična volja za rešitev vprašanja gledališča slovenske narodne skupnosti v Italiji. Upravni svet Stalnega slovenskega gledališča zato pričakuje, da bo s pričetkom političnega delovanja po poletnem dopustniškem zatišju prišlo do konkretnih obljub, brez česar ne bo mogoče pričeti s predstavami.

Na željo ansambla in v zvezi s stališči sindikalnih organizacij je upravni svet ponovno razpravljal o podpisu pogodb z igralskim in drugim osebjem in spremenil stališče s prejšnje seje, ko je bilo sklenjeno, da se pogodbe podpisajo samo do konca decembra letošnjega leta. Upravni svet je odobril sklep o podpisu delovne pogodbe za vso sezono. Tako je ponovno prišlo do izrazita tesno sodelovanje med upravnim svetom in celotnim ansamblom, kar jamči učinkovitost skupnih naporov, da se doseže čimširša podpora slovenske in italijanske demokratične javnosti, pri čemer je še zlasti važna podpora sindikalnih organizacij.

Tako glede predvidenega umetniškega programa dela, kot tudi glede vseh zaposlenih v gledališki ustanovi, pa velja objektivno stanje, da bo stalno slovensko gledališče delovalo toliko časa, dokler bo razpolagalo s potrebnimi sredstvi.

Upravni svet je nato podrobno razpravljal o

repertoarju za novo sezono, ki jo bo gledališče — kot je že bilo javljeno — pričelo s Cankarjevo dramo »Za narodov blagor«. Prva vaja bo v ponedeljek, 1. septembra. V razpravi je prišla do izraza želja po čim večji povezavi gledališča s publiko z deli neposredne umetniške komunikacije. Treba je tudi poskrbeti za najširšo angažiranost naših igralcev v šolah in po družtvih. Upravni svet je odobril predlog o novih oblikah kulturnega delovanja v okviru večerov umetniške besede, recitalov in plesne šole za otroke v Kulturnem domu. Upravni svet je tudi sklenil popestriti program z dvema glasbenima komedijama v uprizoritvi gledališč z Reke in iz Zagreba.

Umetniški program dela za sezono 1974-75 predvideva sedem del v abonmaju, od katerih bo štiri dela gledališče neposredno produciralo, ostala tri dela pa bodo uprizorila gledališča iz Jugoslavije. Izven abonmaja pa bo gledališče pripravilo še otroško predstavo in dve deli iz tako imenovanega repertoarja ljudskega in maledga odra.

Posamezna dela bodo režirali Jože Babič, Dušan Mlakar, Adrijan Rustja in Mario Uršič. S temi bodo sodelovali, poleg umetnikov iz Slovenije, scenografi in kostumografi Demetrij Cej, Klavdij Palčič, Maria Vidau in Edvard Zajc.

Upravni svet je odobril naslednji umetniški program dela:

Cankar (v abonmaju) — ZA NARODOV BLAGOR
 Hennequin-Duval (izven) — MOŽ Z ŽLEBA
 Molnar (v abonmaju) — LILIJOM
 Golia (otroška predstava) — JURČEK
 Squarzina (v abonmaju) — TRI ČETRTRINE
 LUNE

(Dalje na 8. strani)

LETOŠNJI PRIDELEK NA GORIŠKEM

Ob zadnjih vremenskih spremembah, ki kar naglo preskakujepo iz sušnih vročih dni kar v jesenske in deževne, se obračajo oči v oblake in ugibajo, kaj bo prinesel september.

Vremenoslovci zagotavljajo, da bo v prvi polovici septembra še ugodno vreme. Koristilo bo predvsem zrejanju grozdja, ki že do slej kaže dobro.

Strokovnjaki cenijo, da bo goriška pokrajina pridelala približno 280 tisoč kvintalov grozdja. Lani ga je bilo 30 tisoč manj. Boljša letina gre v prvi vrsti na račun novih vinogradov, ki so bili nasajeni pred tremi leti po briškem gričevju in tudi v furlanskem nižinskem svetu.

Če ne pride kaka nepredvidena vremenska nesreča v zadnjem času bo dosti dobrega vina.

Sodi bodo torej polni. Pa tudi žitni pridelek se je dobro izkazal.

Naša dežela Furlanija - Julijska krajina izkazuje že skoro pet let okoli en milijon kvintalov, lani celo 50 tisoč stotov več.

Ponekod se je sicer površina žitnih posevkov nekoliko skrčila. Z umnim obdelovanjem se je pa hektarski donos zvečal.

POPRAVNI IZPITI

Ravnateljstvo gimnazije-liceja »P. Trubar«, ulica Croce, 3, sporoča, da se bodo popravni izpiti začeli dne 5. septembra 1974 ob 8.30 z nalogo iz latinščine. Ostali spored izpitov je na ogled na oglasni deski liceja.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

REVIJA »ZNAMENJE«

Tretja letošnja številka revije »Znamenje« se začne z esejem Vladimira Truhlarja o »duhovnosti Ivana Cankarja«. »Tisto, kar razloži vso duhovnost Ivana Cankarja, kar jo končno vso zaseže, se razkriva v tehle vrstah iz dela »Moje življenje«: »...Posebna je bila naša vera, nikjer priučena, od nikogar zaukazana, čisto ponevedoma je bila od vsega začetka samovoljno vzklila v srcu ter ga je vsega prepojila. Ne da se razložiti z besedo te resnične vere, ker vsaka vera je nedopovedljiva, je brez glasu in brez teles kakor luč in kakor ljubezen...«, piše Truhlar. Cankarju so o Bogu govorili doma, v šoli, v cerkvi — mu vero od zunaj nalagali. A že pred vsem tem, »od vsega začetka« — pravi on sam — je bilo nekaj v njem, kar imenuje »resnično vero«. Nekaj, kar je — sam ne ve kako — vzklilo v notranjosti, v globinah, »v srcu«, — nekaj, kar je srce »čisto prepojilo«.

Vladimir Truhlar pride glede Cankarjeve duhovnosti do naslednjega zaključka: »Cankar je bil človek, kakor smo vsi. Slaboten, kakor smo vsi slabotni. Včasih v čisto črni, nemočni brezvoljnosti. »Kako se preliva po vsej tej široki cesti luža, greh v greh! Se za eno samo stopinjo ni več belega kamna! Sedel sem za mizo, ves čemerem, ker so se motale misli kakor muhe v pajčevini, črne in nemočne«, je zapisal v noveli »Spremljevalec«. A iz takih onemoglosti si je Cankar vendarle vedno znova poiskal pot v kamrico srca, se v njenem večnostnem prostoru prečistil in potem spet znal prav premeriti svet, življenje, dan.«

Vekoslav Grmič pa je napisal esej z naslo-

vom »Tvegana ljubezen«, kjer piše med drugim: »V času, ko se veren človek povsod srečuje z raznovrstnimi oblikami nevere, si nehote zastavljamo vprašanje, kaj bi naj bilo za vero, za krščansko vero še posebej značilno. Na to vprašanje bi mogli katko odgovoriti, kar je splošno znano vsakomur, kdor se le malo poglubi v krščanstvo, da je to ljubezen. Vendar ne gre za ljubezen v vsakdanjem pomenu, temveč za brezpogojno ljubezen, za tvegano ljubezen, za »norost« ljubezni. Pri tem ni mišljeno samo dejstvo, da krščanska ljubezen ni preračunana, da ne postavlja pogojev, ki bi od njih bila odvisna, temveč tudi druga njena posebnost, da namreč ne pozna pravih meja in se ne ustraši žrtev, odpovedi, ki so potrebne, da se more v polni meri uresničiti. Krščanska ljubezen se večkrat ravna po zakonih, ki jih »svet ne more razumeti«, saj gre v resnici za božjo ljubezen, ki prevzame

človeka in ga sili k ustreznim odločitvam, k ustreznim drži in dejanjem, ki iz nje izhajajo. To je ljubezen, ki se je razodela predvsem v Jezusu Kristusu.«

Poleg tega prinaša revija prevedeni esej »Znanost in nevera«, ki ga je napisal jezuit Francois Russo. Rafko Lešnik piše tokrat o »razvezanih zakonih in razvezancih« v Sloveniji ter ugotavlja na osnovi statističnih podatkov, da je »pred 20 leti na 18 porok prišla ena razveza zakona, leta 1970 pa na manj kot šest porok ena razveza.« Število porok močno narašča v industrijskih krajih, upada pa drugje. Zato se s premikom števila porok premika tudi število novorojenčkov: kjer je nizko število porok (npr. na Primorskem), je sorazmerno nizko tudi število otrok, čeprav v primerjavi s porokami presega povprečje (kot ravno na Primorskem).

France Papež je objavil prevod pesmi »Odradbe«, ki jo je zložil čilski pesnik Pablo Neruda, iz neke nemške publikacije pa je Vinko Kobal prevedel molitev v vezani besedi »Zgodba o stvarjenju narobe«. Poleg tega prinaša revija obširno poročilo o položaju Cerkve v afriških državah, na Portugalskem in v Sovjetski zvezi ter nekaj knjižnih ocen.

Osma številka revije »Jezik in slovstvo«

Osma in zadnja številka devetnajstega letnika revije »Jezik in slovstvo« se začne z razpravo Jožeta Toporišiča »K izrazju in tipologiji slovenske frazeologije«, v katerem najprej definira, kaj je fraza in kaj frazeologem. To zadnje mu pomeni stalno besedno zvezo, kot npr. »na vse kriplje« ali morda tudi »ne biti vreden počenega groša« in podobno. Izraz frazeologem si je sam izmislil, da podaja razliko od fraze, ki mu pomeni cel stavek, kar nekateri slavisti

oziroma slovenisti ne upoštevajo in ne razločujejo. Potem Toporišič še obširneje raziše to področje slovenskega jezika in ugotavlja: »Frazeologem je mogoče raziskovati tudi glede na etimologijo in glede na stilno vlogo v besedilu. Pri nas imamo tega zelo malo raziskanega.«

Pavel Zdovc s Koroškega je objavil zanimivo razpravo »O vlogi dialekta pri pouku knjižnega jezika«, ki jo je prebral lani na koroških kulturnih dnevih v Celovcu. Zdovc pride do naslednjega zaključka, ki je nenavadno pogumen in pozitiven glede na splošni in skoro mitični strah slovenskih izobražencev in polizobražencev pred narečjem: »Na vprašanje, ali pri nas dialekti lahko zavzamejo vidnejše mesto pri učenju in poučevanju knjižnega jezika, smemo odgovoriti pritrdilno. Tako subjektivni dejavniki (jezikovno izhodišče učencev in učiteljskih kadrov) kakor tudi objektivni (jezikovni) dejavniki narekujejo koristnost zavestne, metodične uporabe dialekta pri posredovanju knjižnega jezika.«

France Klopčič je objavil »Beleške o prevodih Leninovih spisov v slovenščino«, kjer opozarja na nekatere netočnosti pri prevajanju iz ruščine v slovenščino, ker avtorji premalo poznajo stilistične posebnosti in pomena besed v ruščini. V teh zapiskih spet opozarja, da ima beseda narod v slovenščini drugačen pomen kot v ruščini, kjer pomeni ljudstvo, enako kot v srbohrvaščini. Zato se ruska (ali srbska) beseda narod pri prevajanju ne more kratkomalo pustiti kot narod, v čemer slovenski prevajalci velikokrat grešijo. (Prav zato smo zadnji čas do-
(dalje na 8. strani)

»Americana« o kritičnem napredku

Šesta številka revije »Americana«, ki izhaja vsak drugi mesec v italijanščini, izdaja pa jo Ameriška poročevalska služba USIS v Rimu, prinaša na uvodnem mestu članek veleposlanika Združenih držav Johna Volpeja, v katerem govori o nenavadni podjetniški dejavnosti študentov srednjih šol v Ameriki, ki si ustanavljajo posebna podjetja pod pokroviteljstvom večjih podjetij. To so nekake delniške družbe. Vsaka delnica stane en dolar. Ta študentska podjetja opravljajo razne trgovske, reklamne in druge usluge za večja podjetja, sodelujejo pa tudi s šolo. V njih se mladi učijo praktične podjetniške dejavnosti. Veleposlanik Volpe naglašja pri tem nujnost aktivne udeležbe gospodarstvenikov v javnem življenju, posebno tudi pri političnem življenju in odločitvah, kjer gre za določanje dolgoročne gospodarske politike.

Še zanimivejški je esej znanega ameriškega pisatelja Jamesa Michenerja »Druga plat napredka«. V njem govori, kot pove že sam naslov, o napredku oziroma o dobrih in slabih straneh napredka. Po njegovem sicer ni vse dobro, kar prinaša napredek, vendar pa nimajo prav tisti, ki se boje vsega novega in bi hoteli preprečiti tehnološki napredek, kakor tisti luddisti, ki so v začetku prejšnjega stoletja razbijali tkalske stroje v Angliji. Zanimive so Michenerjeve ocene posameznih stopenj razvoja. Po njegovem je iznajdba lokomotive in gradnja železnic pomenila velikanski in pozitivni napredek, ki je povezal oddaljena področja sveta in katerega negativne plati, kot npr. saje in hrup, so bile le

majhne. Pač pa mu iznajdba avtomobila ne pomeni nujno pravega napredka, saj je povzročila ogromne probleme: avtomobilski promet duši mesta, okužuje ozračje, kvari pokrajino, povzroča visoko smrtnost in napravlja iz mnogih ljudi invalide zaradi prometnih nesreč. Ta iznajdba je povzročila sicer velikansko spremembo v življenju ljudi, ne pa tudi resnično velik napredek. Dejansko je po njegovem mišljenju avto naperjen celo proti napredku. Pozitivna je iznajdba radia, ne pa iznajdba tovornjakov z zvočniki, ki jih uporabljajo pri volitvah in ki trgajo ljudem živce ter jim mučijo ušesa. Še hujša nadloga so tranzistorji. Michener govori potem še o drugih značilnostih modernega napredka in o njihovih socialnih posledicah. Zanimiva je njegova pozitivna ocena življenja v izraelskih kibbutzih, ki vzgajajo ljudi za aktivno udeležbo v javnih zadevah, tako da pride več kot polovica izraelskih državljanov iz kibbutzev, čeprav živi v njih le 4 odstotke izraelskega prebivalstva. Michenerjev esej predstavlja izredno zanimiv poskus kritične ocene sodobnega življenja in vsebuje zamisli, kako naj bi ga preusmerili z odpravljanjem dosedanjih napak na boljše.

Zanimiv je tudi članek o ameriških revijah oziroma o njihovi bodočnosti. Fabio Clerici piše o potomcih Napoleonove družine, ki živijo v Ameriki. Več člankov pa se ukvarja z ameriško tiskovno ilustracijo in z gledališčem. Na koncu najdemo ocene novih knjig. Revija je aktualna, dobro urejevana in bogato opremljena.

RAZPRAVA O PESNIKU OPEKI

Profesor Martin Jevnikkar je izdal v zbirki »Studi sull'Europa Orientale« padovanske univerze razpravo z naslovom: Mihael Opeka: »I versi romani«.

V brošuri, ki obsega 45 tiskanih strani velike osmerke, kritično razčlenjuje Opeko kot pesnika, slednika klasične poezije in še posebej njegov realistični pesniški jezik v zbirki Rimski verzi, ki je izšla v Ljubljani že leta 1916.

Sodobno kmetijstvo

Kriza kmetijske pospeševalne službe

Ni še dolgo od tega, ko je v ospredju kmetovega dela stalo pridelovanje dobrin, ki so bile potrebne za preživetje lastne družine. Takrat so povsem zadoščale za obstoje kmetije podedovane in pridobljene izkušnje, predvsem pridne roke. Pojav najprej industrijske in sedaj že poindustrijske družbe (naraščanje raznih storitvenih dejavnosti) pa je močno spremljalo življenje in razmere, v katerih dela kmečki človek. V ospredju kmetijskega pridelovanja je stopilo tržišče in torej prodaja pridelkov na trgu in s tem povezane zakonitosti in zahteve tržišča. Tisti, ki se poklicno bavi s kmetijstvom, ne more izvrševati svojega poklica tako kot nekoč, če želi imeti dovolj denarnih sredstev za potrebe svoje družine, za nakup orodja, strojev in drugih obratnih sredstev, zlasti pa za gradnjo razbitih kmetijskih stavb in naprav. Nujno je, da svoje delo naravnava na potrebe tržišča, svoje pridelke mora torej prodajati, če hoče priti do denarnih sredstev.

Ta sprememba je kmečkega pridelovalca spravila v odvisnost ne le od trga, marveč tudi od denarja. Za tržno gospodarstvo ne zadošča podedovano znanje, temveč so potrebna dognanja in dosežki znanosti in tehnike, poznavanje tržišča itd. Današnji kmetovalec mora razpolagati z ustreznim strokovnim znanjem, ki si ga lahko pridobi bodisi v kmetijskih šolah bodisi pozneje z dopolnilnim izobraževanjem ali pa s posredovanjem informacij in najnovejših dosežkov s strani kmetijske pospeševalne službe. Tam, kjer so vsi različni dejavniki prisotni, torej dobre kmetijske šole, organizirano dopolnilno izobraževanje v okviru posebnih tečajev in predavanj ali študijskih potovanj in pa pospeševalna služba, tam je verjetno kmetijstvo v dobrem stanju. Prvo velja za ZDA, drugo pa za naše razmere, zlasti za zamejsko kmetijstvo, ki ne razpolaga z nobeno kmetijsko šolo. Z v slovenščini le redkokdaj vodenim dopolnilnim izobraževanjem in s premajhnim številom strokovnjakov v kmetijski pospeševalni službi, ki bi znali slovensko in tako v razumljivejši obliki posredovati svoje znanje. Nedavno je bil problem kmetijstva in šole dovolj dobro obdelan in prikazan v okviru III. Pokrajinske vinske razstave na Repentabru. Namen tega sestanka je osvetliti nekoliko problem kmetijske pospeševalne službe.

Slaba kmetijska pospeševalna služba pri nas

Pred vojno, ko se kmetijstvo ni tako burno razvijalo kot danes in ko kmetijska nadzorništa niso bila tako obremenjena z birokatskim delom, so še lahko izvrševala, in to tudi uspešno, vlogo pospeševalcev znanja in posrednikov dosežkov v kmetijstvu. Danes to že dolgo ni več mogoče, ker so kmetijska nadzorništa preobremenjena z upravnim delom, ki je obsežno in komplicirano in ki tako jemlje kmetijskim izvedencem skoraj ves razpoložljiv delovni čas. Če bi hoteli povrniti kmetijskim nadzorništvom nekdanjo vlogo, bi torej morali najprej močno poenostaviti upravno delo (to bo treba nujno doseči tudi zaradi zavlačevanja pri reševanju prošelj in uresničevanju raznih kme-

tijskih pobud) in predvsem skrbeti za dopolnilno izobraževanje kmetijskih strokovnjakov, za kar danes nihče ne skrbi. Slednji se morajo znajti, kot znajo in morejo. Če se dokopljejo do novih spoznanj in znanja, je to bolj sad njihove osebne prizadevnosti kot pa stalne skrbi za njihovo znanje v okviru službe, ki jo izvršujejo. Zgleda, da so politiki v naši deželi popolnoma pozabili na ta problem, za katerega se nihče ne zanima, seveda v veliko škodo kmetovalcev samih, ki prihajajo v stik predvsem z izvedenci kmetijskih nadzorništev, in s tem tudi v škodo samega kmetijstva in posredno tudi deželne uprave, ki si z zanemarjanjem vprašanja dopolnilnega izobraževanja svojega tehničnega osebja sama izpodkopava temelje, na katerih sloni (zato je delo kmetijskih organov vedno manj strokovno).

Mnogi so zato pričakovali, da bo to skrb prevzela Deželna ustanova za razvoj kmetijstva. Toda tudi ona je preobremenjena s pripravo in uresničevanjem raznih pobud (raznih novih, zlasti združnih objektov, ki spet ne dopuščajo dosti časa za stike s posameznimi svetovalci).

Nekateri v Italiji (to je splošen pojav), ki jim je ta problem pri srcu, so zato predlagali ustanovitev posebnih tehničnih služb, po zgledu iz ZDA (»Extensive service«), ki bi bile hkrati tesno povezane z raziskovalnimi ustanovami in tako v stanju posredovati kmetovalcem resnično koristne dosežke (v pomanjkanju take službe so kmetovalci večkrat lahek plen raznih tvrdk in njihovih zastopnikov). To je stvar, vredna poglobitve, toda prav zato tudi ne kaže, da bi problem sodobne strokovne pospeševalne službe zadovoljivo rešen v kratkem času. Zato je potrebno usposobiti kmetijska nadzorništa in nič manj ustanovo za razvoj kmetijstva, da bodo lahko opravljala nadvse potrebno in koristno delo za napredek kmetijstva in kmetovalcev. Prva kmetijska nadzorništa so zaradi svojega vsakodnevnega stika s kmetovalci posebno primerna za take naloge.

PAŠA ŽIVINE IN PRIDELOVANJE ZELENJAVE OB PROMETNIH CESTAH STA ZELO ŠKODLJIVA

Večina evropskega prebivalstva je močno ogrožena od nabiranja zdravju škodljivega svinca v organizmu. Velikanske količine svinca izločajo izpušni plini naših avtomobilov, ki ga tako vdihujemo in s tem škodujemo zlasti svojemu živčevju. Zadnje čase pa povzročajo močno zaskrbljenost tudi okuženje, zlasti trave na travnikih in pašnikih na vrtovih v oddaljenosti 300 do 500 metrov od prometnih cest in avtocest. V našem organizmu veže svinec 90-odstotno rdeča krvna telesca. Svinec se nato v obliki težko topljivega svinčevega fosfata nabira tam, kjer prihaja do poapnenja. Če ne bo skupnost čim prej začela resno reševati problem onesnaženja zraka in živil s svincom, bo človeštvo doletela huda katastrofa, tako napovedujejo tisti strokovnjaki, ki od blizu sledijo temu vprašanju.

CELI ALI POLOVIČNI GOMOLJI ZA KROMPIRJEVO SEME

Po več kot triletnih poskusih je Inštitut za zelenjadarstvo univerze v Catanii prišel do zanimivih ugotovitev in odkritij in sicer, da daje seme celih krompirjevih gomoljev največji pridelek. Pridelek iz polovičnih gomoljev je torej manjši. Pri teh pa dajejo spodnji deli gomoljev večje pridelke kot zgornji. Sicer pa spodnje polovice krompirjevih gomoljev omogočajo zgodnejšo obroditev krompirja.

UPORABA GNOJIL SE MANJŠA

Močna podražitev rudninskih gnojil je vidno zmanjšala uporabo gnojil. Nizke cene v preteklosti so bile na drugi strani krive večkrat čezmernega gnojenja. Število kmetovalcev, ki želi pred gnojenjem ugotoviti stanje svojih kmetijskih zemljišč oziroma založenost v njih z raznimi snovmi, je v zadnjem času močno raslo. Poznavanje dejanske rodovitnosti tal je seveda predpogoj primernega in gospodarnega gnojenja.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Onesnaženje vode zaradi dušičnega gnojenja

Koncentracija nitratov v površinskih vodah se je v zadnjih letih močno približala varnostni meji, katero je večkrat celo preseгла. V kolikšni meri je pri onesnaženju površinskih voda z nitrati krivo uporabljane dušičnih gnojil v kmetijstvu, je vprašanje, ki je že dolgo časa zanimalo ne samo ekološke, ampak tudi kmetijske strokovnjake. Raziskave, ki so jih izvedli v državi Illinois v ZDA, na področju, kjer že dolgo pridelujejo koruzo, so nedvoumno pokazale, kako je koncentracija nitratov v vodi vidno naraščala z bolj intenzivnim dušičnim gnojenjem. Še v letih 1956-1961 je povprečna koncentracija z dušikovimi spojinami znašala 2 mg/l, v letih 1966-1969 pa se je močno zvišala in dosegla 7,4 mg na

liter pitne vode. Zgornja meja koncentracije nitratov v pitni vodi pa znaša 10 mg/l. Raziskave so pokazale na tesno zvezo med običajno najmočnejšimi dušičnim gnojenjem spomladi in koncentracijo nitratov v pitni vodi. Onesnaženje pitne vode z nitrati pa za 55-60 odst. izvira od gnojenja z dušikom.

—○—

MED PROTI PIJANOSTI

Med je eno izmed najboljših sredstev za iztreznitev pijancev. Povrh deluje med nje pomirjevalno. To so dognali raziskovalci v neki ameriki bolnišnici, kjer so opravili večletne preiskave na najrazličnejših primerih pijanosti in stopnje pijanosti.

Kissingerjev Watergate

(nadaljevanje s 1. strani)

ško izjavo, da »potrebujejo Turki na Cipru sorazmerno več zemlje in večji življenjski prostor kot Grki, ker so Turki poljedelci, Grki pa ne v toliki meri.« izjavo, ki jo je vlada v Ankari zelo verjetno pobrala iz Hitlerjeve knjige »Mein Kampf«.

In poleg vsega je vredno pozornosti, kako sta Kissinger in ameriška vlada pustila na cedilu grško demokratično vlado in s tem vzela ugled demokraciji v Grčiji, medtem ko sta prej podpirala polkovniški režim. (Sicer pa ima tudi Turčija — in že mnogo več časa — vojaški režim, nad katerim pa se nihče ne razburja, čeprav pridno obeša levičarje).

Fordovo predsedništvo se je vsaj v zunanji politiki slabo začelo — z diplomatskim Watergate, in to je predvsem Watergate Henryja Kissingerja, Nobelovega nagrajenca za mir. Upajmo, da letos vsaj ne bo spre-

OSMA ŠTEVILKA REVIJE »JEZIK IN SLOVSTVO«

(nadaljevanje s 6. strani)

bili izraz »narodna glasba« ali celo »narodni tržaški ansambel«, in podobno, prirejeno po srbohrvaščini, kjer je seveda v slovenščini nesmisel).

Čeh Viktor Kudelka piše »O nekaterih problemih moderne v slovstvih jugoslovanskih narodov«, pri čemer dela znano in pogosto napako posebno tujih avtorjev, da kroji literaturo po e-notni jugoslovanski državi in spravlja literature vseh narorov Jugoslavije na isto kopito. Ada Vidovič - Muha pa razpravlja o glagolih »zamrzniti, zamrzovati, torej zamrzniti meso ali ribe, ne pa zmrzniti. Niko Rupel nadaljuje »Literarnozgodovinske ekskurzije po Gorenjskem«. V rubriki »Zapiski, ocene in poročila« razpravljata o starogorskem rokopisu Boris Paternu in Pavle Merku. Opozorimo naj posebno na Merkujev članek, v katerem ponovno opozarja na hude napake, ki jih delajo ljubljanski slavisti pri pisanju imen krajev v Slovenski Benečiji in sploh okrog zahodne slovenske meje.

Končno naj še omenimo, da skuša razjasniti France Bezljaj glagol »vganiti se«, ki ga je uporabil Prešeren. Bezljaj jo v polemiki z Jankotom Modrom razlaga napačno in ne ve, da je ta beseda še zdaj živa in uporabljena v štajerskih in tudi v primorskih narečjih in da pomeni »umakniti se«, ne pa »zadržati se«, kot razlaga on s kar preveč učenim pojasnjevanjem s pomočjo izmišljene praslovanščine in ruskih črk.

jel nagrade, če bi mu jo prismuknjeni odbor norveškega parlamenta spet podelil, tokrat za njegove »usluge« miru v vzhodnem Sredozemlju, kjer si, kot poročajo, spet stojijo nasproti močno oborožene vojske Izraelcev in Arabcev, umirajo nedolžni ljudje in je pred kratkim osem kanadskih vojakov iz oddelkov »modrih čelad ONU« s smrtjo plačalo Kissingerjevo ničemrnost.

—o—

ŠE PREVEČ IZPOLNJENE ŽELJE

Tako vročega poletja, kot je bilo letošnje, že dolgo nismo imeli. Vroče pa ni bilo samo v Trstu, kjer je kazal toplomer tudi 38 stopinj, ampak skoro povsod v Evropi. Nekdo, ki je zadnji čas prepotoval precej evropskih držav, je povedal, da je bilo v Pragi neznosno vroče. Izredno vroče je bilo tudi v Sloveniji in to skoraj povsod, celo na gozdnatem Pohorju, v višini 1000 metrov. Tržačani so se vozili zvečer z avtomobili na Repentabor in v Veliki Repen ali kam drugam na Kras, da so se malo ohladili pri mizah pred kraškimi gostilnami, ob pivu in limonadah. Toda tudi tam je postalo hladneje šele z mrakom.

Te dni pa so nevihte in dež napravili konec vročini. Živo srebro je padlo za deset stopinj. Zdi se, da smo dokončno pustili za seboj obdobje poletne vročine in že prestopili prag jeseni, čeprav je seveda pričakovati še lepe in tople dni. Tistim, ki so se pri toževali zaradi vročine, so se torej želje spolnile, skoraj celo malo preveč, če bo namreč deževno in hladno vreme trajalo naprej in bomo morali kmalu obleči puloverje.

ZAPRLI SO GOSTILNO, KI NI HOTELA POSTREČI NESREČNIM OTROKOM

V kraju Valdurasca na višinah nad La Spezio je policija za nedoločen čas zaprla gostilno, katere lastnica je neka Emma Della Vigna, ker ta pred nekaj dnevi ni hotela postreči skupini spastičnih otrok, ki so bili na izletu s svojimi vzgojitelji. Zaprtje gostilne je ukazal spezijski kvestor dr. Pietro De Longis. Policija je namreč ugotovila, da je lastnica res zakrivila to dejanje, ki so ga prijavili vzgojitelji spastičnih otrok in opozorili nanj tudi v tisku. Lastnica je prijavljena tudi sodišču in možno je, da ji bodo sploh odvzeli dovoljenje za gostilno. Skoro neverjetno je, da se lahko taka trdosrčnost, pa tudi zabitost skriva za vabljivo napisno tablo podeželske gostilne.

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščejo **NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM** v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z **NAME TOVARNE MEBLO** (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.

S TRŽAŠKEGA

IX. ŠTUDIJSKI DNEVI SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV V DRAGI '74

PROGRAM :

Sobota, 7. septembra:

ob 17,00 uri: Začetek, pozdravi krajevnih in in deželnih predstavnikov

SLOVENSTVO - NAŠA SKUPNA ZADEVA

ob 17,30 uri. Razmišljanje o vprašanju »Slovenstvo in današnji čas«. — Sledi diskusija.

Nedelja, 8. septembra:

ob 9,00 uri: nedeljska maša

SLOVENSTVO ZA MEJO

ob 10,30 uri: »Okrogla miza o problematiki naših narodnih skupnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem po manjšinskih konferencah v Trstu in Ohridu«. — Sledi diskusija.

ob 13,30 uri: Kosilo.

SLOVENSTVO V SVETU

ob 16,uri: »Slovenec med domom in svetom«. Kako žive naši rojaki v zapadni Evropi in v Severni Ameriki. Njihovi problemi, njihovi načrti za bodočnost. — Po predavanjih diskusija.

Predavali bodo odlični javni delavci iz zamejstva, iz Slovenije in zdomstva.

OBVESTILO

Občina Devin-Nabrežina obvešča, da morajo vsi vinogradniki in pridelovalci grozdja in mošta predložiti najkasneje do 6. septembra prijavo količine vina, ki so ga imeli v zalogi dne 31. avgusta 1974.

Prijave sprejemajo na županstvu, soba št. 19, od 8. do 12. ure. Občina ne bo izdajala spremena izkazila za prodajo vina tistim, ki se ne bodo odzvali gornjemu vabilu.

Kršitelji bodo kaznovani po zakonu.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V LETOŠNJI SEZONI

(Nadaljevanje s 5. strani)

Wilder (v abonmaju) — DRUŽINA ANDROBUS Majcen (izven) — APOKALIPSA (z dodatkom motivov iz Rižarne)

GOSTAVANJA IZ JUGOSLAVIJE

DRAMA SNG — Ljubljana
METSNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
DRAMA SNG — Maribor
SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE — Celje
PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE —

Nova Gorica

MLADINSKO GLEDALIŠČE — Ljubljana
LUTKOVNO GLEDALIŠČE — Ljubljana
KOMEDIJA — Zagreb

MAKEDONSKI NARODNI TEATER — Skopje
JUGOSLOVANSKO DRAMSKO POZORIŠTE — Beograd

HRVATSKO KAZALIŠTE »Ivan Zajc« — Rijeka

Sklepi upravnega sveta v zvezi s programom delovanja za novo sezono so bolj dejanje dobre volje in želje, da bi se letošnja sezona lahko redno odvijala, kajti proračun predvideva zelo visok primanjkljaj, čeprav so vsi stroški zmanjšani na minimalno možno mero. Med drugim gledališče bremenijo izredno visoke obrestne mere in naraščanje dolgov, pri čemer bodo letošnje pasivne obresti predvidoma dosegle visoko vsoto 50 milijonov lir.

Stalno Slovensko gledališče v Trstu

pohištvo

KOZMAN